

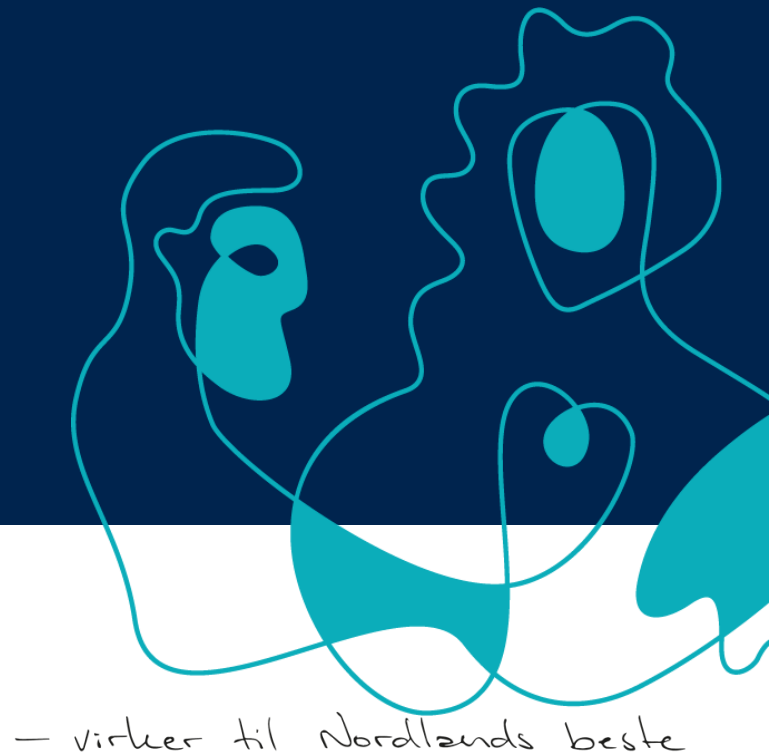
Erfaringer fra klagebehandling standpunkt vår 2025

Nettseminar 11. september 2025

Statsforvalteren i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje*

— virker til Nordlands beste

Agenda

- praktiske forhold rundt klagebehandlingen (skjema ol.)
- hva ser vi går igjen i faglærere sine redegjørelser
- hva ser vi går igjen i skolens uttalelser
- hovedgrunner for oppheving av vedtak
- tilbakemeldinger på ny vurdering etter oppheving
- Klageretten til elever og deltakere

Standpunktkarakterene utgjør størsteparten av karakterene på vitnemålet, og har stor betydning for elevenes inntak til videregående opplæring, opptak til videre studier og for framtidig arbeidsliv.

[Standpunktvurdering | udir.no](https://udir.no)

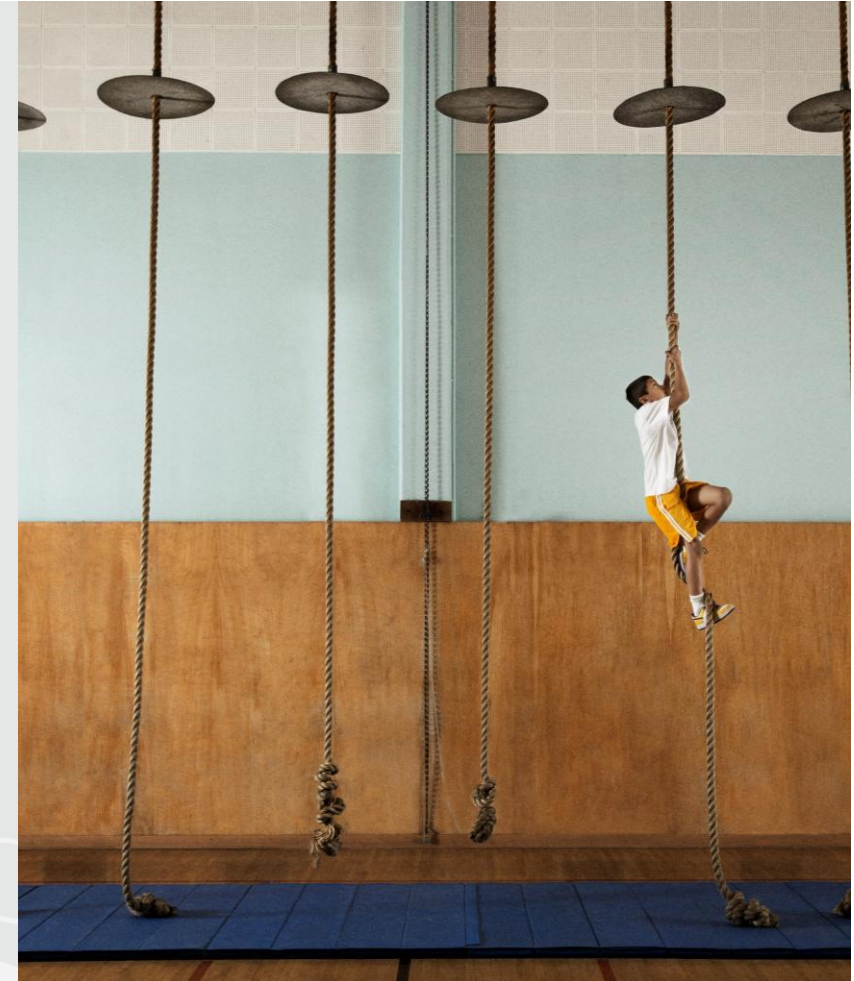

Foto: Stockbilder

Klage på fastsettelse av standpunktkarakter

Elever har rett til å klage på hvordan standpunktkarakteren er fastsatt og på vedtak om å ikke fastsette standpunktkarakter (IV).

Publisert 07.04.2025

Du som er elev i grunnskole og videregående skole kan finne informasjon om hva du kan klage på, hvem som kan klage og hvordan du går fram hvis du vil klage her:

[Informasjon til elev og foresatte om klage på fastsettelse av standpunktkarakter.](#)

Skolene finner våre veiledninger her:

[Veiledning - klagebehandling ved klage på fastsetting av standpunktkarakter i fag](#)

[Veiledning - klagebehandling ved klage på vedtak om ikke å fastsette standpunktkarakter i fag](#)

[Veiledning - klagebehandling ved klage på fastsetting av standpunktkarakter i orden og oppførsel](#)

Kommune/fylkeskommune- Veiledning til klage på sluttvurdering for voksne deltakere (jf. opplæringsforskriften kap. 16)

Veiledning - klagebehandling ved klage på fastsetting av standpunktkarakter i fag for voksne deltakere

Veiledning til opplæringsstedet - klagebehandling ved klage på fastsetting av modulkarakter i fag

Veiledning - klagebehandling ved klage på vedtak om ikke å fastsette standpunktkarakter i fag for voksne deltakere.

Kontaktpersoner

[Håkon Baltzersen](#)

Tlf: [75 53 16 77](#)

[Eirik Arntsen](#)

Tlf: [75 53 16 75](#)

Lenker

[Skjema for innsending av standpunktklager](#)

Er du deltaker i FOV eller VOV?

Informasjon til voksne deltakere om klage på fastsettelse av modulkarakter i forberedende opplæring for voksne

Informasjon til voksne deltakere om klage på fastsettelse av standpunktkarakter i forberedende opplæring for voksne (kommunen) og videregående opplæring for voksne (fylkeskommunen)

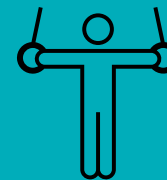
Under 0,5%

40%

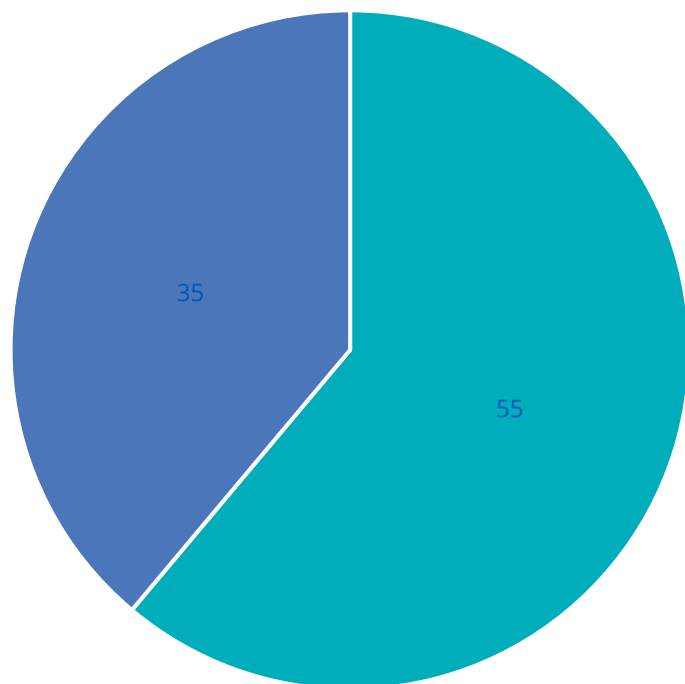
Teorifag 40%

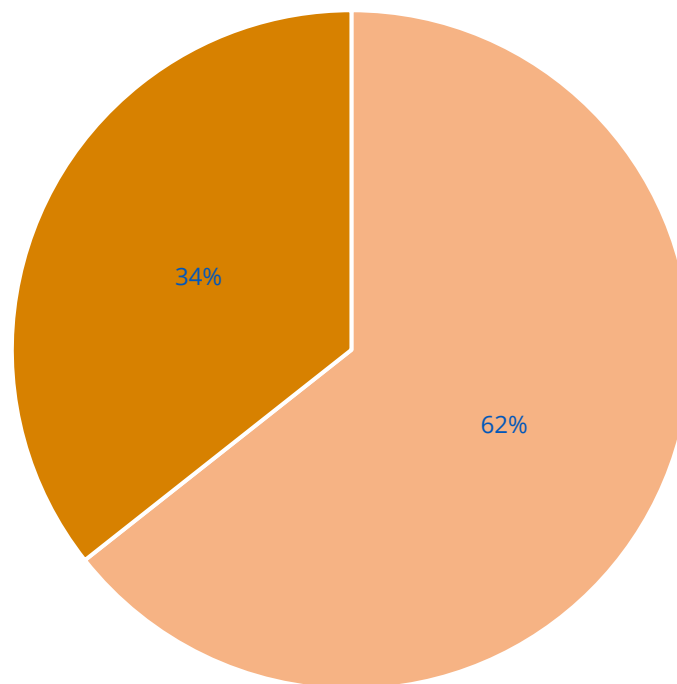
Kroppsøving

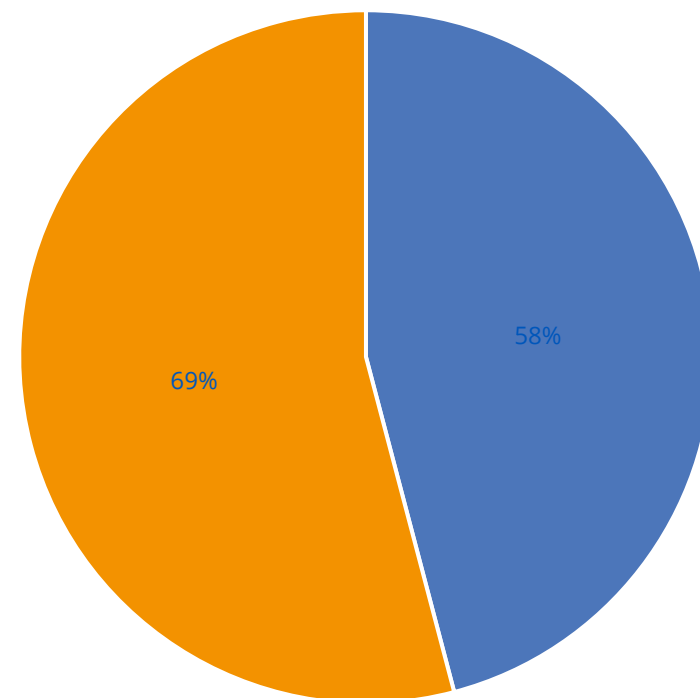
Tall

■ GS ■ VGS

■ Opphevet ■ Stadfestet

■ Opphevet grs ■ Opphevet vgs

— virker til Nordlands beste

IV – Ikke vurderingsgrunnlag

Eleven har *ikke levert/ ikke deltatt* på 4 av 7 formelle vurderingssituasjoner, og har i tillegg levert blankt på en av de tre andre.

Viktigheten av å skaffe seg vurderingsgrunnlag er presisert ved flere anledninger, bl.a. i fagsamtale (17.03.25.):

Så langt i år har du meget tynt vurderingsgrunnlag. Kar. mellom 1 og 2.

FREMOVERMELDING: For at du skal kunne få karakter i faget til standpakt, må du levere inn innlev.oppgavene du mangler og delta i formelle vurderingssituasjoner.

I etterkant av dette har klassen hatt en prøve som eleven **ikke** deltok på. Jeg har heller ikke fått inn noen av de etterlyste innleveringsoppgavene fra eleven.

I tillegg har eleven etter fagsamtale mottatt skriftlig varsel om fare for manglende vurderingsgrunnlag i fag. Heller ikke etter det har eleven levert arbeid for vurdering eller tatt initiativ til annen form for å vise sin sluttkompetanse i faget.

Hva med deltagelsen i undervisningen?

Tynt vurderingsgrunnlag vs. kompetanse?

Flere og varierte måter?

Det formelle i
9 er kjer
- Varsel jf.

strekkelig å si at
even ikke har
gjennomført
ringssituasjoner

Hva skal skoleleder gjøre, og hvordan ser vi det i klagenene?

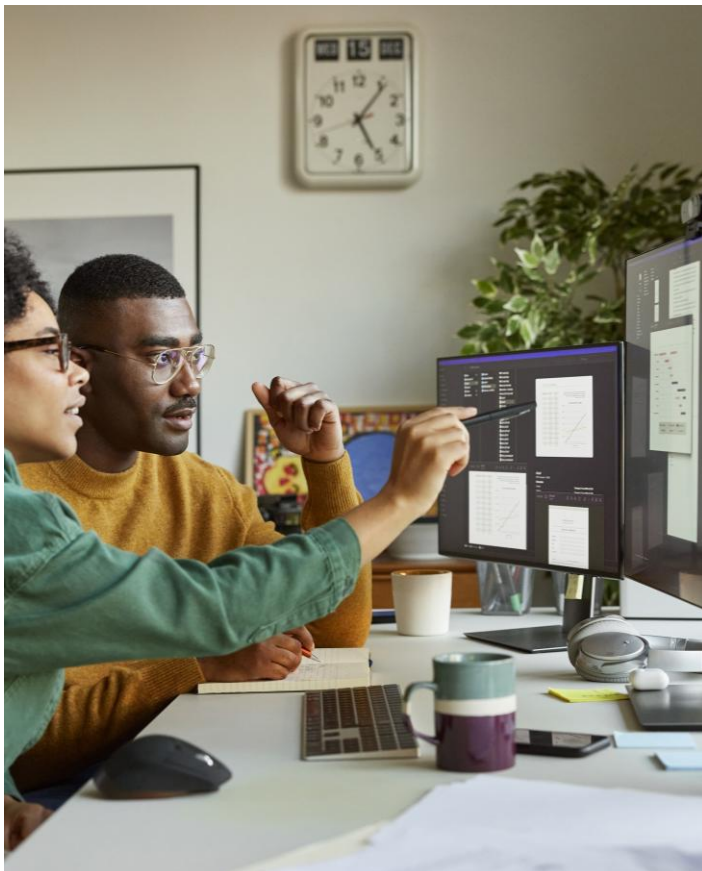

§ 10-4 andre ledd

Dersom skolen ikkje gjer nytt vedtak, skal skolen saman med klaga, sende ei grunngiving frå faglæraren for korleis karakteren er fastsett og ei fråsegn frå skolen om saksbehandlinga til klageinstansen.

Hva skal skoleleder gjøre, og hvordan ser vi det i klagenene?

§ 10-4 andre ledd

Dersom skolen ikkje gjer nytt vedtak, skal skolen saman med klaga, sende ei grunngiving frå faglæraren for korleis karakteren er fastsett og ei fråsegn frå skolen om saksbehandlinga til klageinstansen.

Hva skal skoleleder gjøre, og hvordan ser vi det i klagenene?

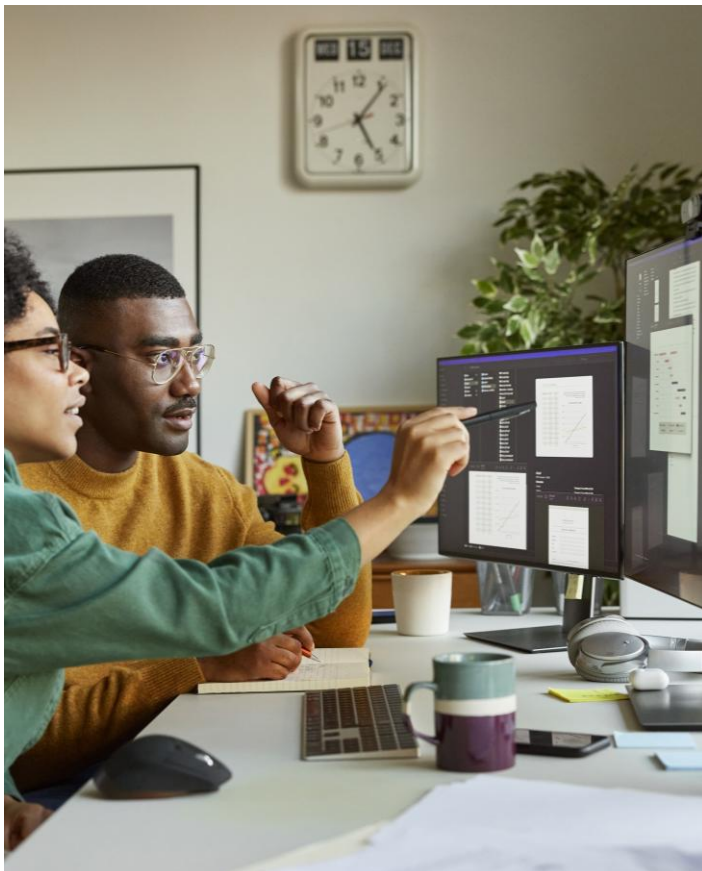

Foto: Stockbilder

§ 10-4 andre ledd

Dersom skolen ikkje gjer nytt vedtak, skal skolen saman med kaga, sende ei grunngiving frå faglæraren for korleis karakteren er fastsett og ei **fråsegn frå skolen om saksbehandlinga** til klageinstansen.

Skolens uttalelse skal bekrefte at faglærerens begrunnelse oppfyller kravene til fastsettelse av standpunktkarakter i faget, og vise til at eleven har blitt gjort kjent med hva som ble vektlagt i vurderingen. Skolen skal vurdere klagen før de sender saken til statsforvalteren, og kan velge å omgjøre karakteren til gunst for eleven

Hva skal skoleleder gjøre, og hvordan ser vi det i klagenene?

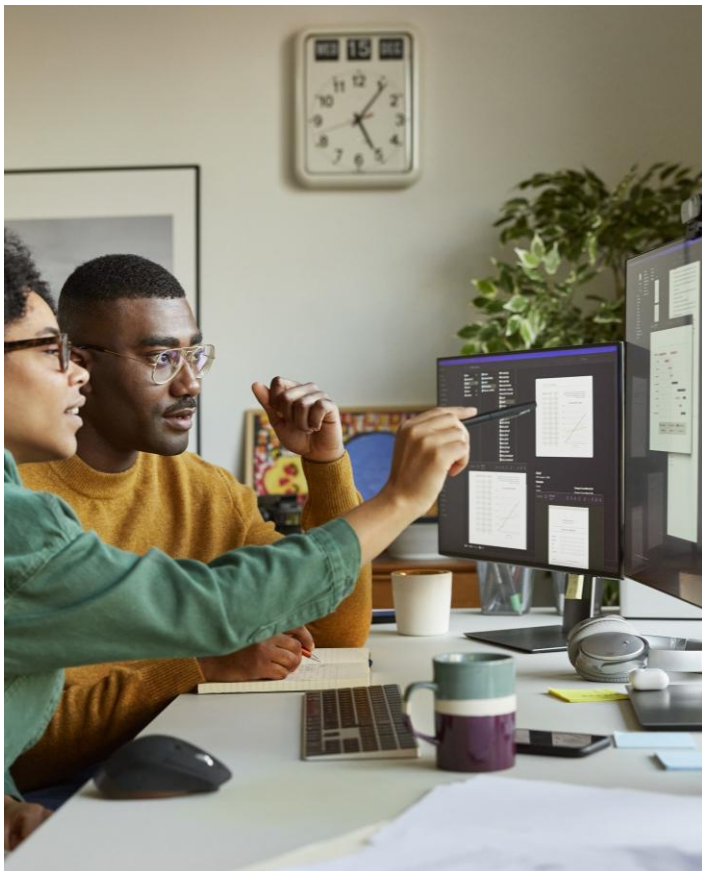

Foto: Stockbilder

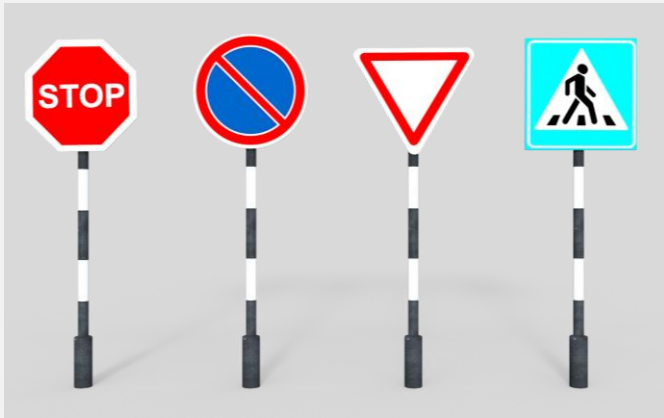
§ 10-4 andre ledd

Dersom skolen ikkje gjer nytt vedtak, skal skolen saman med klaga, sende ei grunngiving frå faglæraren for korleis karakteren er fastsett og ei **fråsegn frå skolen om saksbehandlinga** til klageinstansen.

*Skolens uttalelse skal bekrefte at faglærerens begrunnelse **oppfyller kravene til fastsettelse av standpunktkarakter i faget**, og vise til at **eleven har blitt gjort kjent med hva som ble vektlagt i vurderingen**. Skolen skal vurdere klagen før de sender saken til statsforvalteren, og kan velge å omgjøre karakteren til gunst for eleven*

Hva skal skoleleder gjøre, og hvordan ser vi det i klagenene?

Viser til forskriften

Noen gammel forskrift

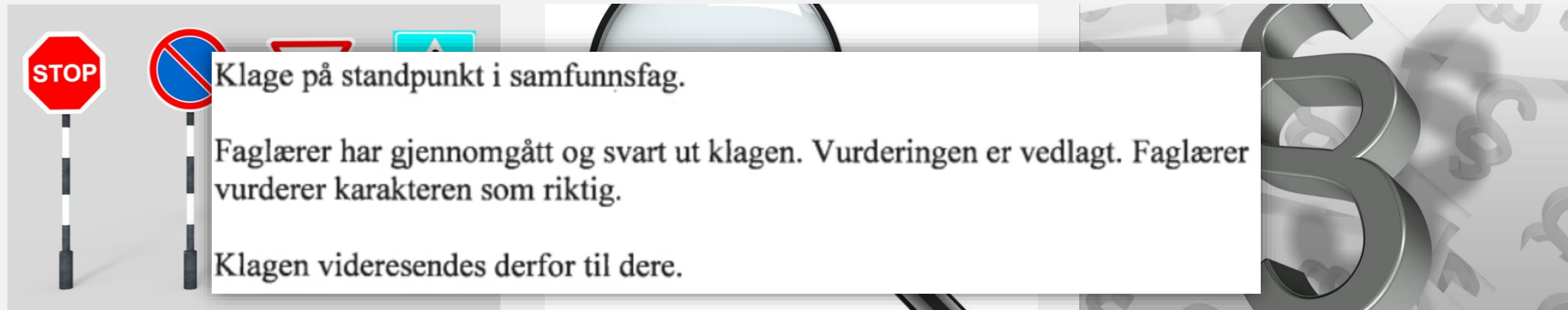
Stor andel som ikke viser til at skolen har gjennomgått klagen – og vi ser det i faglærer sine redegjørelser

Omtrent halvparten viser til at skolen er kjent med regelverket både i kapittel 9 og kapittel 10

Hva skal skoleleder gjøre, og hvordan ser vi det i klagenene?

Viser til forskriften

Noen gammel forskrift

Stor andel som ikke viser til at skolen har gjennomgått klagen – og vi ser det i faglærer sine redegjørelser

Omtrent halvparten viser til at skolen er kjent med regelverket både i kapittel 9 og kapittel 10

Hva skal skoleleder gjøre og hvordan ser vi

Uttalelse fra skolen om saksbehandling i fastsettelsen av standpunktkarakterer i fagene kroppsøving og kunst og håndverk.

Kunst og håndverk:

- Undervisvurderinger i faget kunst og håndverk er gitt følgende datoer:
- Prosjekt 1, 2. termin: Gruppemaleri. Vurdering gitt 28.02.2025 skriftlig til eleven.
 - Prosjekt 2, 2. termin: Collage. Undervisvurdering gitt 10.04.2025 skriftlig til eleven
 - Prosjekt 3, 2. termin: Selvalgt oppgave. Undervisvurdering gitt 28.05.2025 skriftlig til eleven.
 - Elevsamtale om standpunktkarakter i faget ble gjennomført 03.06.2025

Kroppsøving:

- Undervisvurdering i faget kroppsøving er gitt følgende datoer:
- Halvårsvurdering gitt i elevsamtale 23.01.2025
 - Undervisvurderinger gitt fortløpende i undervisningsøker i faget gjennom hele semesteret med fokus på elevens kompetanse og veiledninger om mulige forbedringer.
 - Elevsamtale om standpunktkarakterer ble gjennomført 03.06.2025

gen er vedlagt. Faglærer

Omtrent halvparten viser til at skolen er kjent med regelverket både i kapittel 9 og kapittel 10

Hva skal skoleleder gjøre og hvordan ser vi

Uttalelse fra skolen om saksbehandling i fastsettelsen av standpunktkarakterer i fagene kroppsøving og kunst og håndverk.

Kunst og håndverk:
Undervisvurderinger i faget kunst og håndverk er gitt følgende datoer:
Grunnemaleri. Vurdering gitt 28.02.2025 skriftlig til eleven
10.04.2025 skriftlig til eleven

- Prosjekt 1 **Skolens uttalelse – klage på standpunktkarakter**

- Prosjekt 2 Viser til klage på standpunktkarakteren i faget [redacted] datert 12.06.25.
- Prosjekt 3

eleven I klagen fremgår det at det ønskes ny vurdering av standpunktkarakteren.

- Elevs Faglærer [redacted] skriver i sin begrunnelse at [redacted] sin standpunktkarakter er vurdert etter en helhetlig vurdering av elevens samlede kompetanse i faget ved avsluttet opplæring. Det fremgår også i faglærers begrunnelse at [redacted] har fått vist kompetansen sin på flere og varierte måter og etter gjeldende læreplan.

Kroppsøving

Undervisvurderinger

Halvårs

Undervisvurderinger

med

Elev

Skolen er av den oppfatning at karakterer er satt etter gjeldende lover og forskrifter og at saksgang ved klage på standpunktkarakter er fulgt.

Halvparten viser til at
jent med
både i kapittel 9

— virker til Nordlands beste

Hva skal skolele

SKOLENS UTTALELSE

Saksbehandling når det gjelder fastsetting av standpunktkarakter våren 2015:

1. Faglærere hadde frist 3. juni med å fastsette standpunktkarakterene. Rektor skal godkjenne karakteren før vedtak fattes. Dette ble minnet på om i mail sendt den 6. mai 2015. På grunn av sykdom (rektor) den 3. juni ble lærerne oppfordret til å ta kontakt med rektor i løpet av dagen dersom det var tvil rundt fastsetting av noen av karakterene.
2. Elevene fikk tildelt sin standpunktkarakterer muntlig og skriftlig av rektor 4. juni. De ble samtidig gjort kjent med retten til å klage og klagefristen. De ble oppfordret til å ta kontakt med faglærer dersom de hadde spørsmål ifm med satte karakter, og be om begrunnelse dersom de ønsket det.

Kommentar til klagen:

Klagen er grundig begrunnet. Det kommer fram at eleven har opplevd en noe mangelfull og lite konkret tilbakemelding og framovermelding i faget i den siste terminen, og i tiden fram mot fastsetting av standpunktkarakteren. Dette mener eleven har frattatt han muligheten til å jobbe med målrettet mot forbedring. Til tross for dette skriver eleven at han har jobbet med å forbedre de områdene han har fått tilbakemelding på at han måtte jobbe med, og opplever selv at han har ved fastsetting av standpunkt oppfyller kriteriene / kompetansemålene for karakteren 6.

Skolens vurdering av klagen:

Rektor gjennomførte den 12. juni et møte med faglærere, og det er enighet om at selv om faglærer har gitt muntlig tilbakemelding og framovermelding underveis i termin så ser han at eleven kunne ha fått dette enda tydeligere og mer konkret hva han burde jobbe med for å forbedre seg.

Når det gjelder vurdering av kompetansen i kroppsøving er faglærer uenig i at elevene oppfyller kriteriene til karakter 6 ved fastsetting av standpunktkarakterene. Han mener at ut fra en helhetlig vurdering eleven har måloppnåelse til karakteren 5 i kroppsøving.

Det å oppnå karakteren 6 er ikke mulig for alle elever selv om de gjør sitt aller beste.

Faglærers begrunnelse:

Faglærers begrunnelse oppfyller kravene til fastsetting av standpunktkarakterer.

Når det gjelder underveisvurdering og elevenes kjennskap til vurderingskriteriene så ser jeg at eleven er gjort kjent med hva som blir vektlagt i vurderingen, men at dette kunne vært gjort tydeligere og mer konkret tidligere.

Uttalelse fra skolen om saksbehandling i fastsettelse av standpunktkarakterer i fagene kroppsøving

Kunst og håndverk:

Underveisvurderinger i faget kunst og håndverk er gitt følgende tilbakemelding: Grunnemaleri. Vurdering gitt

- Prosjekt 1 **Skolens uttalelse – klage på standpunktkarakter**
- Prosjekt 2 **Viser til klage på standpunktkarakter**
- Prosjekt 3 **12.06.25.**

eleven i klagen fremgår det at det ønskes

- Elevs **Faglærer** **standpunktkarakter er vurdert etter kompetanse i faget ved avsluttet**

Kroppsøving **har fått vist kompetansen sin**

Underveis **læreplan.**

Halvårs **Skolen er av den oppfatning at kara**

Under **saksgang ved klage på standpunktk**

med **Elev**

n ser vi

halvparten viser til at
kjent med
både i kapittel 9
0

til Nordlands beste

ser vi

Saksbehandling

Skolens behandling av klager på standpunkt karakterer følger en strukturert prosess i tråd med kravene i **kapittel 10 i forskrift til opplæringslova**, fastsatt 3. juni 2024 (FOR-2024-06-03-900). I henhold til §10-4 skal rektor ved oversendelse av klagen legge ved:

- Uttalelse fra faglærer om vurderingsgrunnlaget
- Redegjørelse fra rektor om saksbehandlingen
- Dokumentasjon av vurderingsaktiviteter

Det er videre et krav at vurderingene er foretatt i tråd med **kapittel 9 i forskriften**, og at eleven har mottatt vurdering i samsvar med de fastsatte prinsippene for undervegsvurdering, sluttvurdering og karakterfastsetting.

Denne uttalelsen omfatter rektors vurdering av at faglærers karakterfastsetting og saksbehandling har skjedd i henhold til gjeldende regelverk.

1. Individuell vurdering i fag etter §9-1

Forskriftens §9-1 presiserer:

"Formålet med vurdering i fag er å fremje læring og lærelyst og å gi informasjon om kompetanse underveis og ved avslutninga av opplæringa i faga. Grunnlaget for vurdering er kompetansemåla i læreplanen for faget. Føresetnader, fravær, orden eller oppførsel skal ikkje trekkjast inn i vurderinga i fag."

Skolen bekrefter at vurderingen av [redacted] i [redacted] utelukkende er basert på oppnådd kompetanse i henhold til kompetansemålene. Samtidig fremkommer det av faglærers dokumentasjon at elevens faktiske fravær er høyere enn det som er angitt i klagen. Dette har imidlertid ikke vært vurderingsgrunnlaget i seg selv, i tråd med §9-1.

Det vises likevel til siste ledd i §9-1:

"Stort fravær eller andre særlege forhold kan føre til at lærarar og instruktørar ikkje har tilstrekkeleg grunnlag til å gi halvårsvurdering med karakter eller standpunkt karakter i eitt eller fleire fag."

Eleven har et selvstendig ansvar for å gjøre seg vurderbar etter kompetansemålene i faget. I dette tilfellet har faglærer foretatt en faglig vurdering basert på de gangene eleven har vært til stede. Det fremkommer av faglærers uttalelse at elevens innsats i disse timene har bidratt positivt, og dette er medregnet i vurderingen.

LSE

Kroppsoving er et fag som krever kontinuerlig vurdering, og hver undervisningsøkt benyttes som vurderingsgrunnlag. På bakgrunn av dette har faglærer hatt tilstrekkelig grunnlag til å fastsette standpunkt karakter i tråd med gjeldende regelverk.

2. Undervegsvurdering etter §9-11

Følgende er hentet fra §9-11:

"Undervegsvurdering i fag skal vere ein integrert del av opplæringa og skal bidra til å fremje læring og gi grunnlag for tilpassa opplæring. Undervegsvurderinga skal innehalde grunnleggjande informasjon om kompetansen til eleven og skal bli gitt som meldingar og rettleiing i løpet av opplæringa."

agen:

Faglærer har gitt eleven tilbakemeldinger jevnlig, både muntlig og skriftlig. Dette inkluderer vurderinger etter aktiviteter, treningsperioder og refleksjonsoppgaver. Det foreligger dokumentasjon i læringsplattformen som viser at eleven har mottatt vurdering som fremmer læring. Det presiseres at vurderingen er gitt i samsvar med læreplanens krav og forskriftens bestemmelser.

3. Sluttvurdering og standpunkt karakter (§9-15 og §9-16)

§9-15 sier:

"Standpunkt karakter skal uttrykkje den kompetansen eleven har oppnådd ved avslutninga av opplæringa."

Og §9-16 presiserer:

"Standpunkt karakter i fag skal byggje på ei samla vurdering av kompetansen eleven har vist i faget ved avslutninga av opplæringa, basert på kompetansemåla i læreplanen."

Karakteren 4 er satt etter en bred og helhetlig vurdering av elevens kompetanse. Faglærer har gjort en skjønnsmessig vurdering innenfor forskriftens rammer og vurdert oppnådde ferdigheter på bakgrunn av faktiske undervisningsøkter. Eleven har i disse øktene vist innsats og kompetanse som samlet tilsvarer karakteren 4.

4. Saksbehandlingsmessige forhold

Skolen har kvalitetssikret vurderingsgrunnlaget og karakterfastsettingen i faget. Det er ikke avdekket formelle feil eller prosedyreavvik. Eleven har hatt reell mulighet til å vise kompetanse i tråd med forskriften, og vurderingen er dokumentert.

Konklusjon: Rektor vurderer at standpunkt karakteren er satt i tråd med §9-1, §9-11, §9-15, §9-16 og §10-4. Klagen oversendes med denne uttalelsen.

Standpunktklager

Formelle ting

Satt ved slutten av opplæringen

Rett læreplan

Ikke utenforliggende forhold

Elevens helhetlige kompetanse i faget

Hva eleven kan

Beskrivelse av kompetanse

Vurderingsarbeidet

Flere og varierte måter
- ikke bare prøver

Kjent med kompetansemålene

Kjent med hva som vektlegges i standpunkt

Lærer

Rektor

Begge

Standpunktklager

Formelle ting

Satt ved slutten av
opplæringen

Rett læreplan

Ikke utenforliggende
forhold

Elevens helhetlige kompetanse i faget

Hva eleven kan

Beskrivelse av
kompetanse

Vurderingsarbeidet

Flere og varierte måter
- ikke bare prøver

Kjent med
kompetansemålene

Kjent med hva som
vektlegges i standpunkt

Noen mangler i faglæreres redegjørelser

Beskriv elevens kompetanse med eksempler som dekker faget f.eks.

- Kjerneelementer
- Teksten om standpunktvurdering
- Kjennetegn

- utforske og samanlikne eigenskapar ved ulike funksjonar ved å bruke digitale verktøy

Utforsking og problemløysing (kjerneelement)

Abstraksjon og generalisering (kjerneelement)

Beskriv hva eleven kan f.eks.

«Per henter ut informasjon, tolker, deler opp og løser praktiske problemer ved å bruke ulike problemløsningsstrategier.»

Beskriv hvordan du har lagt til rette for at eleven får vist sin kompetanse – bruk teksten i læreplanen

Læraren skal planleggje og leggje til rette for at elevane får vist kompetansen sin på varierte måtar som inkluderer forståing, refleksjon og kritisk tenking, i ulike samanhengar. Læraren skal setje karakter i matematikk basert på kompetansen eleven har vist, både skriftleg, munnleg og digitalt, ved å bruke matematiske uttrykksformer, bruke problemløysingsstrategiar og reflektere over og argumentere for løysingar og modellar.

Noen mangler i faglæreres redegjørelser

Beskriv elevens kompetanse med eksempler som dekker faget f.eks.

- Kjerneelementer
- Teksten om standpunktvurdering
- Kjennetegn

- utforske og samanlikne eigenskapar ved ulike funksjonar ved å bruke digitale verktøy

Utforsking og problemløysing (kjerneelement)

Abstraksjon og generalisering (kjerneelement)

Beskriv hva eleven kan f.eks.

«Per henter ut informasjon, tolker, deler opp og løser praktiske problemer ved å bruke ulike problemløsningsstrategier.»

Beskriv hvordan du har lagt til rette for at eleven får vist sin kompetanse – bruk teksten i læreplanen

Læraren skal planleggje og leggje til rette for at elevane får vist kompetansen sin på **varierte måtar som inkluderer forståing, refleksjon og kritisk tenking, i ulike samanhengar**. Læraren skal setje karakter i matematikk basert på **kompetansen eleven har vist, både skriftleg, munnleg og digitalt, ved å bruke matematiske uttrykksformer, bruke problemløysingsstrategiar og reflektere over og argumentere for løysingar og modellar**.

– virker til Nordlands beste

Klageretten til elever og deltakere

Det er ikke klagerett på karakteren → avvises

Elevene/foresatte/deltakere må veiledes i dette, og konkret hva de kan klage på

Gode rutiner for vurdering

- Tilbakemelding
- Begrunnelse/redegjørelse
- Informasjon

Spørsmål som er kommet inn

Kan dere i lys av LK20 Overordnet del som sier at faglig læring ikke kan "isoleret fra sosial læring" (2.1) si noe om prinsippet om at ikke eksempelvis holdninger, engasjement eller samarbeidsevne skal virke inn på standpunktkarakterer. Viser noen av elementene i punkt 2.2 likevel kun til vurdering av kompetanse knyttet til karakter i orden/oppførsel, og ikke fag? ("Kompetansemålene må også forstås i lys av formålsparagrafen og de øvrige delene av læreplanverket. [...] Refleksjon og kritisk tenkning henger sammen med utvikling av holdninger og etisk vurderingsevne.[...] Dybdelæring i fag innebærer å anvende kunnskaper og ferdigheter på ulike måter, slik at elevene over tid kan mestre ulike typer faglige utfordringer individuelt og i samspill med andre.")

kan dere også si noe om Opplæringsforskriftens kap. 9 og lærerens handlingsrom innenfor profesjonsfellesskapets tolkning av begrepet "samla kompetanse" ("Å vurdere samlet kompetanse betyr at læreren må løfte blikket fra ett og ett kompetansemål og se dem i sammenheng") i lys av Overordnet del som sier at: "Fagenes kompetansemål må ses i sammenheng med hverandre i og på tvers av fag." (2.2)

Ordet er fritt – og opptaket er
stoppet

Foto: Stockbilder

Det blir trolig digital(e)
workshops for lærere over
nyåret

Foto: Stockbilder